

Begynd menighedsrådsarbejdet med en visionsdag

AF
MADS DAVIDSEN
biskop i Fyens Stift

De nye menighedsråd har mange vigtige og forskelligartede opgaver. Det bliver tydeligt allerede ved det konstituerende møde, hvor der skal vælges formand, kasserer, kontaktperson og kir-

keværge. Dertil kommer de mange udvalgsposter, og poster i en række underudvalg. Menighedsrådets ansvarsområde er med andre ord enormt. Og enormt vigtigt. Men hvor skal man lægge sine kræfter, hvor skal man begynde, og hvad skal man prioritere? Hvad er egentlig rådets kerneopgave?

Menighedsrådenes kerneopgave er formuleret i menighedsrådslovens paragraf § 1 stk. 2. Der står, at det påhviler medlemmerne af menighedsrådet "at virke for gode vilkår for evangeliets forkyndelse".

Vores fælles gudstjeneste

Jeg mener, at alt menighedsrådsarbejde bør kredse om den opgave, og heldigvis er paragraffen åben for fortolkning. For hvad vil det egentlig sige, at arbejde for gode vilkår for evangeliets forkyndelse? Det kan man gøre på mange måder for eksempel med fokus på undervisning, diakoni eller sang. Jeg mener dog, at det, som bør være fællesnævneren for alt menighedsrådsarbejde, er gudstjenesten. Det er herfra evangeliets forkyndelse primært udgår.

Når jeg her taler om gudstjenester, tænker jeg både på søndagsgudstjenesten og de mange små gudstjenester, der foregår i landets kirker hen over ugen. Begravelse, bryllup, konfirmation og lørdagsdåb er også gudstjenester. Det er disse gudstjenester, der er udgangspunktet for alt det kirkelige arbejde. Det gælder for eksempel menighedsrådets arbejde med at ansætte en præst og arbejdet med kirkens bygninger, økonomi og kirkegårde. Den øvrige kirkelige lovgivning – for eksempel loven om kirkers brug og højmessevejledningen – viser, at menighedsrådet også her har indflydelse.

Højmessen, altså søndagens hovedgudstjeneste, forløber efter kongeligt autoriserede ritualer og rummer altid altergang. Det fremgår af højmessevejledningen, at præsten ud over biskoppens tilladelse også skal have menighedsrådets samtykke til ændringer i højmessens liturgi, det være sig antallet af læsninger, gudstjenestens indledning, brug af bønner, oversættelser og salmebogstillæg. Jeg har selv startet en debat om brugen af alkoholfri vin eller druesaft ved nadveren. Det har jeg blandt andet gjort, fordi jeg gerne ville gøre de nye menighedsrådsmedlemmer opmærksomme på, at også dette vigtige valg er noget menighedsrådet har indflydelse på og kan tage en drøftelse af.

Der skal være plads til forskelligheden i rådet og i lokalsamfundet, ligesom der skal være plads til at høre de mange bud på, hvad det vil sige at være kirke i 2025. Men vigtigst er, at man i menighedsrådet formår at samle sig om en målsætning, en fælles vision.

Sognets klangbund

Menighedsrådsmedlemmerne har, som det fremgår, en helt særlig og vigtig rolle. De er repræsentanter for menigheden. Det er menighedsrådet, der er sognets klangbund, en garant for kvaliteten, og for at gudstjenesten er nutidig, relevant og forståelig.

Hvor højmessen kører efter autoriserede ritualer, så er der større frihed for præst og menighedsråd i sognets øvrige gudstjenester, og mange gange er disse gudstjenester planlagt i samråd med menighedsrådets aktivitetsudvalg.

Det kan f.eks. være børnegudstjenester, musikgudstjenester eller fællessangsgudstjenester. Her har menighedsrådet som arbejdsgivere for organist og ansatte indflydelse på brugen af kirken. Rådet bestemmer også, om der skal afsættes ekstra penge til kor og koncerter, og om der må bruges højskolesangbøger og salmebogstillæg, så der også er nye salmer og sange ved gudstjenesten. Menighedsrådet er således med til at sikre, at gudstjenesten er forståelig, relevant, og ikke mindst at den har en lokal forankring.

Tag debatten

Forståelighed, relevans og lokal forankring. Det er tre vigtige faktorer, som betyder noget for, om folk bruger deres kirke. Og det siger derfor sig selv, at det er afgørende, at menighedsrådet interesserer sig for sognets gudstjenester, følger med og selv går i kirke. Det er samtidig vigtigt, at der bliver sat tid af til at drøfte gudstjenesten på menighedsrådsmøderne.

Man kunne begynde med løbende at evaluere gudstjenesterne: Var salmerne sangbare? Var bønnerne forståelige? Var der for mange læsninger? Skal vi drikke kaffe før eller efter gudstjenesten? Skal vi byde velkommen eller ændre på indgangsbønnen?

Man kunne også drøfte, om man fik taget godt imod nye kirkegængere og konfirmander. Og spørge dem, hvordan de oplever gudstjenestens sang, ord og toner, var det noget de følte sig hjemme i og forstod? Altså lave en god gammeldags "brugerundersøgelse" som udgangspunkt for hele tiden at være relevant og i god kontakt med menighedens ønsker.

Lav en visionsdag

De nyvalgte menighedsråd står overfor et væld af spændende diskussioner, muligheder og valg. Jeg foreslår derfor, at man begynder menighedsrådsarbejdet med en visionsdag, hvor målet er at formulere en fælles vision for kirkens liv og vækst. Man kunne måske invitere en ordstyrer udefra,

så man sikrer, at alle kommer til orde, og alle gode ideer bliver hørt. Visionsmødet skal selvfølgelig tage udgangspunkt i lokalsamfundets, kirkens og sognets behov. Man kan derfor begynde med at gennemgå sognet i tal, så man får et overblik og en indsigt i, om man reelt repræsenterer sognet og den demografiske sammensætning af sognebørn. Alternativt kan man invitere et par konfirmander, en nybagt forælder eller de sidste brudepar ind til en samtale med menighedsrådet, så man kan danne sig et overblik over de stemmer og interesser, som man ikke selv repræsenterer i rådet.

Forskellighed gør stærk

Menighedsrådsarbejde er nærdemokrati i sin fineste form. Der skal være plads til forskelligheden i rådet og i lokalsamfundet, ligesom der skal være plads til at høre de mange bud på, hvad det vil sige at være kirke i 2025. Men vigtigst er, at man i menighedsrådet formår at samle sig om en målsætning, en fælles vision. En vision, der giver menighedsrådets arbejde og ambitioner retning, sikrer fælles fokus og mål, og at alle forstår og respekterer det arbejde, der foregår. På den måde kan man undgå, at forskellige interesser skaber splid i menighedsrådet og blandt de ansatte. Selvfølgelig skal der altid være plads til den konstruktive forskellighed, der baner vejen for nye ideer og perspektiver, men forsøg at undgå splid, der blokerer for udvikling og handling.

Menighedsrådslovens formålsparagraf kan fortolkes. Heldigvis. Det betyder, at formålsparagraffen også taler til forskelligheden og spænder over de mange diverse menighedsråd, store og små, by og land, som tilsammen repræsenterer folkekirken i Danmark.

Jeg ønsker jer god arbejdslyst med menighedsrådsarbejdet. Tak, fordi I har valgt at stille op til dette store og vigtige arbejde! •